

se je pa vdal cesar prošnjam rodoljubnih Poljakov, in sklenil, da se Wawel restavrira. Priredili bodo v njem umetniški in zgodovinski muzej, en del bo določen za stanovanje cesarju, kadar pride v Krakov. Cesar in gališka dežela dasta na leto vsak po 100.000 K za restavracijo. Zgradbo Wawela je pričel Boleslav I. 1245., nadaljeval jo je Kazimir Veliki. Od l. 1510 do 1533. ga je prezidal Zigismund I. Jagelo v italijanskem renesančnem slogu in je bil do leta 1610. stolica poljskih kraljev. Wawel je velikanska zgradba z dvema utrjenima stolpoma.

☪☪

Fran Levec.

Letos je bil zopet izvoljen za predsednika „Slovenske Matice“ g. Fr. Levec, c. kr. deželni šolski nadzornik.

JAPONSKA PEHOTA V MOTJENSKEM SEDLU.

Rojen je bil 4. julija 1846. na Ježici pri Ljubljani. Po končanih modrosloveskih študijah v Gradcu je bil suplent na realki od l. 1873.—1877., in profesor do l. 1901. Potem je deloval kot c. kr. okrajni šolski nadzornik v Radvlji od l. 1886.—1889. in od l. 1892. do 1895., v Ljubljani od l. 1889.—1901. Kot ravnatelj je bil na c. kr. učiteljsko v Ljubljani od l. 1901. do 1903., in od l. 1893. dalje je c. kr. deželni šolski nadzornik.

Ni naš namen, da bi naštevati vse Levčeve spise po raznih listih (pr. Glaser: „Zgodovina slovenskega

slovstva“ IV. 207). Omenjamo le, da si je pridobil posebne zasluge za našo književno zgodovino kot življenjepisec. V mlajših letih je bil tudi pesnik. Leta 1881. je ustanovil „Ljubljanski Zvon“, ki ga je urejeval deset let. Izdal je tudi dela odličnih pisateljev, n. pr. Levstika in Erjavca, in se bavil tudi z jezikoslovjem in domačo zgodovino.

V odbor „Slovenske Matice“ je bil izvoljen leta 1882. in je postal po Marnovi smrti leta 1893. njen predsednik, kar je zdaj že dvanaajsto leto.

☪☪

„Slovenska Matica“. Letošnje volitve v odbor „Slov. Matice“ so nam donesle neljubo presenečenje. Doslej smo bili navajeni, da smo smatrali „Slovensko Matico“ kot splošno narodno, v strankarskih ozirih nevtrarno društvo. Zato so bile volitve ponavadi

mirne; izstopivši odboriki so se zopet volili, in le za nove odbornike so se potegovali razne literarne stranke. Zato tudi udeležba pri volitvah ni bila ponavadi velika. Letos je pa stranka „mladih“ s tajno agitacijo vrgla nekaj starih odbornikov, in sicer smo čitali v listih, da so se namenili, najprej pometati duhovnike iz odbora in se potem polastiti društva popolnoma. To je seveda taka stvar, h kateri ne smemo

molčati. V listu nismo hoteli ravno zato nikdar „Slovenske Matice“ kot društva kritizirati, ker smo se izogibali vsake polemike, dobro vedoč, da je vsaka kritika pri takih „nevtralnih“ društvih jako delikatna stvar; povedali smo svoje mnenje odbornikom vsikdar osebno, a nismo o tem pisali. Da po tradicionalnem načinu volitev niso prišli v odbor vsikdar slovstveniki, ki bi bili društvu v korist, je res, in vsaj delno pomlajenje odbora bi bilo umestno. A to se naj doseže na ta način, da se v „Matici“ sami po dogovoru vseh literarnih struj določijo kandidati, ki se

predložé javnosti. Tak odbor bi dvígnil zaupanje v „Matico“, bi poživil in osvežil njeno delovanje, pridobil v pisateljskih krogih dobre moči in določil književni program. To se nam zdi edina pot, ki bi „Matici“ pridobila nazaj že odpadle člane in sotrudnike ter pridobila novih.

†Vladimir Levec: **Pettauer Studien.** (*Untersuchungen zur älteren Flurverfassung.*) III. Abteilung. To delo, ki ga je prirejal rajni Vladimir Levec še na smrtni postelji za tisk, je izdal v „Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien XXXV.“ Bd. II. u. III. H. (1905) rektor graške univerze dvorni svetnik Luschin von Ebengreuth.

Slovensko narodopisje. Jako natančno sestavljeno bibliografijo slovenskega narodopisja od leta 1898.—1904. je spisal dr. Janko Šlebingar v „Zeitschrift für österreichische Volkskunde“. (X. Jg. 1904, VI. Heft.) Ocene razprav, ki se tičejo slovenskega narodopisja, je prejšnja leta v istem časopisu pisal prof. dr. Matija Murko. — Dela Rusa Haruzina o slovenski kmetijski hiši ocenjuje v istem časopisu (Jg. 1905 I. und 2. H.) dr. Ivan Merhar. Najnovejša razprava o slovenski kmetijski hiši je članek J. R. Bünkerja v „Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien“ (1905 I. Heft): „Windische Fluren und Bauernhäuser aus dem Gailtale in Kärnten.“ — Pisatelj pa niti ni zmožen slovenskega jezika! Zato je razprava v terminološkem oziru slaba. F. K.

Posvetovanje o glagolici v Rimu. Katoliška cerkev, ki smatra edinost v veri kot najpotrebnejšo stvar, zahteva zaradi tega edinost v bogoslužju. Zato je določila, da se nekatera najbistvenejša bogoslužna opravila vrše v latinskem jeziku. A Vzhod, ki je imel že v najstarejših časih svoje bogoslužje, preden je bil še izpreobrnjen latinski zapad, si je ohranil svoj bogoslužni jezik in svoje obrede. Ker so Slovani na

meji med Vzhodom in Zapadom, se ni čuditi, da se ravno med njimi bje borba za bogoslužni jezik. Istina je, da je bil staroslovenski bogoslužni jezik v starih časih bolj razširjen, nego dandanes. Italijani in avstrijska vlada so delali na to, da ga popolnoma uničijo, in zato je prišlo večkrat do velike nezadovoljnosti med hrvaškim prebivalstvom ob Adriji. Da se stvar uredi, se je zadnji čas največ trudil krški biskup Mahnič. Papež Pij X. je poklical letos v Rim škofo iz nadškofije goriške, zadrške in zagrebške, da se o tem posvetujejo in svobodno oddajo svoje mnenje. Predsedoval jim je kardinal Serafin Vanutelli. Slovenski in hrvaški škofo so pridejali svojim izjavam dr. Luka Jeličevo delo „Monumenta Glagolitica“, v katerem je zbrano vse zgodovinsko gradivo o tem vprašanju. Sklepne konference se je udeležil tudi papež Pij X. osebno. Odločilni sklep bo izdal sveti oče v posebnem pismu v obliki breva ali „motu propria“.

880

Świat słowiański. Miesięcznik pod redakcją dra. Feliksa Konecznego. (Kraków, redakcja ul. Wiślna 5. Admin. w Księgarni G. Gebethanera II. 5—ki.) Vseslovanska revija v poljskemu jeziku! To je veselo znamenje in prav iz srca smo hvaležni „Slovanskemu društvu“ v Krakovu, da je iz njega izšla velika ideja, da je začel izhajati ta list. Poljaki v Avstriji, ki imajo mnogo visokoizobraženega razumništva, in ki so nam Jugoslovanom po značaju in po vzgoji najbližji slovanski narod, si pridobe mnogo zaslug, ako ustvarijo vseslovansko glasilo v Avstriji, ki bi se oziralo na vse naše narode in na vse naše kulturne potrebe. Želimo listu le dobrih in zanesljivih izvestiteljev, da najde pravo pot skozi pisani mozaik stoterih slovanskih strank in stranic!

RUSKI ZAKOPI V MANDŽURIJI.